

**КОНЦЕПТУАЛЬНА КАТЕГОРІЯ ПРОСТІР
МОЖЛИВОГО СВІТУ У ТВОРАХ ФЕНТЕЗИ
(НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ
ТА БРИТАНСЬКИХ АВТОРІВ)**

У статті розглядаються проблеми категоризації та концептуалізації можливо-го світу, представленого у творах жанру фентезі американських та британських авторів, а також аналізуються засоби вербалізації та структура концептуальної категорії ПРОСТІР.

Ключові слова: категоризація, концептуалізація, простір, можливий світ.

У сучасній лінгвістиці продовжують залишатися актуальними питання, що стосу-ються способів об'єктивації світу (А. Д. Белова, І. О. Голубовська, А. Е. Левицький, С. М. Єнікеева, Ю. А. Зацний, Л. М. Мінкін, М. М. Положин, С. О. Швачко, J. M. Anderson, D. A. Cruse, W. U. Dressler, R. W. Gibbs, L. Lipka) та яким чином мова допомагає категоризувати та концептуалізувати світ (реальний чи можливий (А. Вежицька, Л. О. Манерко, А. М. Приходько, О. О. Селіванова, S. Glucksberg, Z. Kovacs, E. Rosh, L. Talmu, J. R. Taylor, M. Turner), що і обумовлює актуальність на-шого дослідження. Метою роботи є визначити та проаналізувати засоби вербалізації та структуру концептуальної категорії ПРОСТІР. Відповідно до визначеної мети пе-редбачається вирішення наступних завдань: визначити засоби вербалізації концепту-альної категорії ПРОСТІР; визначити структуру цієї категорії; дослідити когнітивні та мовні механізми творення номінативних одиниць. Об'єктом дослідження є номі-нативні одиниці (неологізми та okazіоналізми), які позначають просторові елементи можливо-го світу, представленого у творах жанру фентезі. Предметом дослідження є лінгвокогнітивні, семантичні та структурні аспекти номінативних одиниць фентезій-них творів сучасних англійських та американських авторів.

Процеси концептуалізації та категоризації представляють приклади класифіка-ційної діяльності і протікають паралельно у свідомості кожної людини. Існує певна відмінність між процесом концептуалізації та процесом категоризації. Процес кон-цептуалізації спрямований на виділення мінімальних змістових одиниць ментально-го рівня, які є результатом практичного досвіду в процесі пізнання людиною світу (реального чи можливо-го), що призводить до утворення концептів, концептуальних структур і всієї концептуальної системи у психіці людини. Процес категоризації на-правлений на поєднання подібних одиниць, які мають подібні риси, у більшій розряди.

Дослідження категоризації важливе щодо розуміння операцій індивідуальної та колективної свідомості, для вивчення способів збереження, обробки та викорис-тання знань. Категоризація досвіду є переважно неусвідомленою й автоматичною, оперує предметними сутностями й абстракціями, раціональним та ірраціональним

[3, с. 144]; має національно-специфічний характер, знаходить своє вираження в номенклатурі лексичних та граматичних засобів мови [1, с. 15–21]. Саме мовні знаки в їх матеріальному втіленні дають людині вказівку про межі категорій, які формуються в її свідомості.

Під категоризацією розуміють поділ світу на категорії, виділення в ньому груп, класів, категорій аналогічних об'єктів або подій як рубрики досвіду, що сформовані шляхом пізнавальної діяльності людини [2, с. 96]. Процес категоризації включає в себе два аспекти. З одного боку, категорії служать матеріалом, який має доступ до свідомості, і тоді вони можуть розкривати, що є найбільш суттєвим для людини в уявленні та розумінні роботи когнітивних процесів [7, с. 142]. Категоріальна класифікація є основою ментального лексикону людини. Людина співвідносить необхідний їй концепт з іншими взаємопов'язаними концептами. Потрібний концепт займає своє місце у свідомості людини і при необхідності включається в існуючу класифікаційну систему. Процес категоризації супроводжується фіксацією виділених ознак за допомогою мови. Формою об'єктивації категорій в мові є її ім'я [2, с. 307–309]. З іншого боку, процес категоризації супроводжується фіксацією виділених ознак за допомогою мови, як результат, мовні категорії є своєрідними джерелами номінації. Категорії можуть змінюватися від мови до мови, від культури до культури, а також можуть змінюватися в межах однієї мови та культури, можуть належати до однієї або декількох категорій. Людина може концептуалізувати одну й ту саму категорію по-різному і за різних обставин. Дж. Лакофф зазначає, що, якщо змінити уявлення про суть категорії і явищ категоризації, зміниться і уявлення про світ [8, с. 15]. Щоб змінити суть категорій, найчастіше використовують метафору чи метонімію. Метафоричне визначення допомагає по-новому зрозуміти річ, яку ми вже знаємо та вже категоризували або це може привести до перекатегоризації [8, с. 125].

Концептуальні категорії розглядають як узагальнення конкретних смислів або концептів [7, с. 124] або як когнітивні інструменти, що виконують ряд функцій: *функцію пізнання*, в якій концептуальна категорія слугує базою співставлення нового та минулого досвіду; *функцію економії зусиль* в отриманні знань завдяки можливості ідентифікувати членів категорії за обмеженим набором категоріальних ознак та категорій за одним членом; *комунікативну функцію*, яка забезпечує передачу інформації від письменника до читача [6, с. 74–76].

Концептуальна категорія представляє собою сукупність членів, які знаходяться на певній відстані від центру, і яка, як правило, має центр та периферію. Структурна особливість концептуальної категорії полягає у тому, що вона може включати в себе інші категорії та субкатегорії. Кожна категорія представлена певним класифікатором, концептом, який виступає центральним орієнтиром цієї категорії. Концепт може бути представлений різнорівневими та різнотипними номінативними одиницями, які розкривають його значення. Тому для опису цих концептів, локалізованих у свідомості людини, потрібно проаналізувати як значення одиниць, які вербалізують відповідний концепт, так і різні випадки його презентації у дискурсі. В основі виділення концептів лежить *денотативний компонент значення*, тож об'єктом нашого аналізу є ті

предмети, явища, реалії МС, які були вигадані, вербалізовані та закріплені у номіна- тивних одиницях різної структури й семантики.

Категорія **ПРОСТОРУ** виступає однією із основних категорій буття та існування людини, і те, як вони сприймаються та концептуалізуються залежить, від багатьох чин- ників (досвіду, культури, віку, традицій). Ця категорія займає одне із центральних місць не лише у реальному, а і можливому світі (надалі МС). Всі дії та процеси, які виконує та пізнає людина, відбуваються в конкретному місці та у певний проміжок часу.

ПРОСТІР відіграє важливу роль у сприйнятті МС і всієї життєдіяльності лю- дини, це те, що вміщує людину, те, що людина створює навколо себе [4; 5, с. 193]. Просторові межі включають елементи ландшафту, що визначають горизонтальний та вертикальний поділ МС – *небо, земля, вода, гора, море, озеро, дорога, ліс* та елементи простору, пов'язані з людиною – *країна, місто, село, вулиця, палац, башта, кімната*. Елементи простору, пов'язані з людиною, представляють собою замкнений, захище- ний простір, який забезпечує ізоляцію та контакт із зовнішнім світом. Зовнішній світ виступає ворожим простором, який містить загрозу для людини. Між своїм та чужим простором існує певна *межа*. Вхід у інший світ відмежований певними *символами* та *лініями*, що визначає, як і звідки до нього йдуть, по якому шляху, як довго йдуть.

У концептуальній категорії **ПРОСТІР** ми виділили дві субкатегорії: **ПРОСТІР І ФОРМА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ** та **БУДОВИ І ЧАСТИНИ БУДОВ**. Ключовим кон- цептом субкатегорії **ПРОСТІР і ФОРМА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ** виступає концепт **МІСЦЕ**. Номіна- тивні одиниці, що вербалізують концепт **МІСЦЕ**, позначають гео- графічні об'єкти МС. Наведемо деякі приклади, проаналізувавши їхню семантичну структуру.

У структурі субкатегорії можна виділити такі складові елементи.

Гора. До складу назв гір (*the Beor Mountains* [18] та *the Cyclopean mountain* [20]) мо- жуть входити оказіональні одиниці (*Beor* та слово *Cyclope* “циклоп”), що вживаються на позначення етносів МС. Отже у назві гір об'єктивується етнос, який туг проживає. У назві гори може концептуалізуватися назва рослини, яка тут росте: так, у назві гори *the Caderack Mountains* [19] можна виділити морфему *cade*, що має значення “ялівець”. Характерною ознакою гір МС *the Mountains of Mist* [15] і *the Clouded Mountain* [15] виступає таке атмосферне явище як туман та хмарність. Таким чином, у назві концеп- туалізується атмосферне явище. До складу назв гірських хребтів та окремих вершин входять слова, що функціонують у лексичній системі англійської мови та мають зна- чення *mountain / mount* – “гора”, а також вигадані письменниками слова, що ускладнює подальший аналіз, наприклад, *the Mountains of Dhoom* [15]; *Mount Kymermosst* [14]; *the Rock of Kuthian* [18]; *the big-hollow-mountain-Farthen Dur* [14].

Місто. У назвах міст може об'єктивуватися зовнішні ознаки та настрої жителів міста. *Urim* чи *Funereal City* – місто, де всюди домінує чорний колір – колір скор- боти та суму: “*In Urim, we know each other only by our eyes, and every window is also curtained in black.*” “*It certainly seems so to us – but then, Urim is the Funereal City, and we cannot act against our character*” [29]. Назва *Urim* утворена від єврейського слова, котре вживається на позначення предмета, що використовує священник для поклонін- ня Богу [11].

Назви міст MC *the city of Lament* [29] та *the Mourned City* [29] утворені від слів *lament* “стогнати” і *mourn* “плакати, голосити” [10]. Номінативні одиниці, що вживаються на позначення міст MC, утворені за допомогою переосмисленого звуконаслідування.

До складу назв міст MC *Southland* [9]; *North Crowthen* [12]; *Southaven* [13]; *the village of Eastcroft* [18]; *Eastland* [9] входять слова, що вживаються на позначення частин світу – *North* “північ”, *South* “південь”, *East* “схід”. У назві населених пунктів концептуалізується географічна координата по відношенню до частин світу MC.

Пустеля. До складу okazionalizmів *the Kierlak Desert* [13]; *the Mohaine Desert* [9]; *the Hadarac Desert* [14]; *the Aiel Waste* [14] входить англійське слово *desert* “пустеля” та вигадані автором слова. Наявність цієї одиниці дозволяє віднести інновації до субкатегорії **ПРОСТІР І ФОРМА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ**. У неологічній одиниці *Dying Ground* [14] наявність слова *dying* “вмираючий” підкреслює занепад та вимирання всього живого, що населяє цю пустелю. Давньою мовою MC назва пустелі звучить *Djevik K'Shar: Djevik K'Shar, that's what Trollocs call the Waste. The Dying Ground.*

Водоспад. Назва водоспаду *Rimfall* [19] утворена від назви території *Rim*, де він знаходиться: *Close into the lip of the Rimfall were the seven lesser colours, sparkling and dancing in the spray of the dying seas. But they were pale in comparison to the wider band that floated beyond them, not deigning to share the same spectrum. It was the King Colour, of which all the lesser colours are merely partial and wishy-washy reflections. It was octarine, the colour of magic. It was alive and glowing and vibrant and it was the undisputed pigment of the imagination, because wherever it appeared it was a sign that mere matter was a servant of the powers of the magical mind. It was enchantment itself. But Rincewind always thought it looked a sort of greenish-purple* [19].

Ліс: *Duln forests* [9]; *the Anar Forests* [9]; *the Ven Forest* [13]; *the Hartland Woods* [13]. До складу інновацій входять назви географічних територій MC та слова англійської мови *forest* / *wood*, що мають значення “ліс”.

У MC Дж. К. Роулінг існує *the Forbidden Forest*, в якому живуть жажливі створіння: *Ron had never been into the Forbidden Forest before. Harry had entered it only once and had hoped never to do so again* [24]. Наявність слова *forbidden* “заборонений” вказує на те, що всім членам чарівного суспільства не слід перетинати кордони цього лісу.

Річка. У складі інновацій присутня лексема *river* “річка”, що виступає актуалізатором значення okazionalizmів: *the Jiet River* [17]; *the River Arinelle* [16, с. 54]; *the Anora River* [7]; *the River Cary* [15]; *the water of the Varen* [28]; *the Ninor River* [28]; *the Maradon River* [15]; *the Taren River* [15].

Субкатегорія **БУДОВИ ТА ЧАСТИНИ БУДОВ** представлена номінативними одиницями, що об'єктивують концепти МІСЦЕ. Ці одиниці вживаються на позначення об'єктів MC, створених людиною. Всі об'єкти виступають невід'ємними атрибутами життя та функціонування людини MC. Будь-яка будівля чи її частина представляють собою просторовий центр, який виконує певну функцію.

Субкатегорія включає такі складові.

Башта. У баштах MC людина здійснює різні ритуальні обряди (вшанування сил природи) – *Tower of Sun and Moon* [28]; *the Chrysanthemum Tower* [29]; *the Nightingale*

Tower [29]; *the Tower of the Nine Yarrow Stalks* [29]. *Towers of the Living and the Dead* [29] – місце, де відбувається вшанування предків. У іншій башті *the Tower of St. Sigrid* [29] відбувається вшанування святого, якому поклоняються жителі МС. Деякі башти виступають своєрідним фокусним центром, що об'єднують різні світи та дозволяють переміщення людини з одного МС у інший: *It was called the Dark Tower; all worlds, all universes, met in a single nexus, a single pylon, a Tower; the nexus of Time, the nexus of Size. A stairway, perhaps, to the Godhead itself* [19]. У назві башти концептуалізується її колір, що вказує на містичність цього місця МС.

Такі будівлі як школа, коледж, академія, університет виконують освітню функцію. У цих закладах МС людина може здобути необхідні магічні знання. **Коледж.** До назви коледжу МС *Jordan College* [15] входить власне ім'я *Jordan*. Отже, у назві коледжу актуалізується ім'я його засновника та покровителя. **Університет** – *The Unseen University, the high school of magic* [8]. У назві учбового закладу об'єктивується його особлива риса, на що вказує наявність лексеми *Unseen* "невидимий". Якщо людина не належить до світу чарівників, вона не може бачити цей університет. **Школа** – *the Magic School* [13]; *Hogwarts school of Witchcraft and Wizardry* [23]; *the European schools of wizardry* [26]. У назві навчальних закладів присутні лексичні одиниці *witchcraft, wizardry, magic*, що мають значення "чаклунство, чари". Отже, у назві закладу актуалізується предмет, який у ньому викладають.

Для забезпечення всіх потреб життєдіяльності людини МС існують різноманітні заклади (фінансові установи, карні, розважальні, лікувальні заклади): **Лікарня.** Наприклад, до назви лікувального закладу може входити прізвище його засновника *Mungo: A healer who founded St. Mungo's Hospital for Magical Ailments and Injuries. He appears on a Famous Wizard card* [26]. Англійською *mungo* означає "ніжний, лагідний". **В'язниця.** Назва в'язниці, в якій перебувають злі чарівники – *Azkaban* – утворена від назви готелю, який розташований у Туреччині [11]: *Azkaban – the wizard prison, Goyle,» said Malfoy. «The fortress is set on a tiny island, way out to sea, but they don't need walls and water to keep the prisoners in, not when they're all trapped inside their own heads, incapable of a single cheery thought. Most of them go mad within* [25]. У неологічній одиниці *wizard prison* концептуалізується людина, яка перебуває у цьому закладі. **Бар.** У циклі Е. Райс бар має назву *Dracula's Daughter: Declaration in the form of graffiti written in black felt-tip pen on a red wall in the back room of a bar called Dracula's Daughter in San Francisco* [22]. Назва baru утворена від власного імені румунського графа Дракули, якого вважали вампіром. У Румунії панує повір'я, що саме від Дракули вампіри поширилися по всьому світі [11]. У складі назви іншого baru МС *Three Broomsticks* присутня номінативна одиниця *broomstick* "палиця мітли": *It was not at all like the Three Broomsticks, whose large bar gave an impression of gleaming warmth and cleanliness* [27]. У назві baru актуалізується предмет чарівного світу, який використовують його представники. **Паб.** *Leaky Cauldron* – назва маленького та не надто привабливого пабу МС: *Leaky Cauldron – a small and shabby looking pub* [25]. До складу неологізму входять два слова, що функціонують у лексичній системі англійської мови. Слово *leaky* має значення "той, що протікає", а *cauldron* – "котел" [10]. Присутність у назві цих лексичних одиниць вказує на занедбаність та бідність пабу.

Будинок – це захищений простір, який асоціюється з родиною та сім'єю, тим, що є найдорожчим для людини: *my home, is called Aydindril. It is also the home of the wizards, and the Central Council of the Midlands. Aydindril is a beautiful place* [13]. Інколи цей простір може перетворюватися на кардинально протилежне, вороже та нечисте місце в силу певних обставин: *Once a fine-looking manor, and easily the largest and grandest building for miles around, the Riddle House was now damp, derelict, and unoccupied* [26]. У назві будинку може об'єктивуватися прізвище власників будинку – *Riddle* “таємниця, загадка” [11].

У субкатегорії **БУДОВИ ТА ЧАСТИНА БУДОВ** ми виокремили такі складові, що вербалізують концепт МІСЦЕ: **Кімната**. У номінативній одиниці *the Room of Tongues* присутня лексема *tongue* “мова” [11]. Специфіка цієї кімнати полягає у тому, що в ній можна вивчати будь-які мови МС: *In his years in the House of Understanding, Gabor had not bothered to study in the Room of Tongues. Beyond his own Rofehavanish he could speak only a smattering of Indhopalese. When he had a few more endowments of wit and could grasp such things more easily, he planned to make languages a further study* [12]. У школі магії існує спеціальна кімната, де перебувають сови, котрі використовуються для передачі поштових повідомлень: *the Owlery was a circular stone room, rather cold and drafty* [24]. Так у назві кімнати концептуалізується птах, що в ній проживає.

Коридор, стіна виступають межею, котра відділяє один світ від іншого. Зазвичай, цей межовий простір населяють чи охороняють створіння, що не належать до цих світів. **Стіна**. У назві стіни *the Dragonwall* [15], що розділяє два світи МС, експлікується назва тварини, що її охороняє. **Коридор**. У назві коридору *the Corridor of the Winds* актуалізується атмосферне явище, вітер, яке можна спостерігати у цьому межовому просторі: *the Corridor of the Winds, a tunnel inhabited by invisible beings called Banshees after the legendary astral spirits* [9].

Отже, категоризація та концептуалізація представляють собою два взаємопов'язаних процеси. Процес концептуалізації спрямований на виділення мінімальних змістових одиниць людського досвіду, а процес категоризації – на поєднання подібних одиниць. Метафора та метонімія безпосередньо задіяні у процесах концептуалізації та категоризації. Концептуальна категорія **ПРОСТІР** об'єднує у собі номінативні одиниці, що вживаються на позначення різноманітних географічних об'єктів, споруд МС, та їх складових частин.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні особливостей фентезійного дискурсу, картини світу окремого письменника фентезійного жанру. Дослідження можуть стосуватися аналізу можливої картини світу фентезійних творів письменників інших країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белова А. Д. Вербальне відображення концептосфери етносу : сучасний стан вивчення проблеми / Алла Дмитрівна Белова. // Мовні та концептуальні картини світу.– 2001. – № 5. – С. 15–22.
2. Кубрякова Е. С. Язык и знание : На пути получения знаний о языке : Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира. Российская академия

наук. Ин-т языкознания / Елена Самойловна Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 560 с.

3. Лакофф Дж. Когнитивное моделирование / Джордж Лакофф // Женщины, огонь и опасные вещи. Что категории языка говорят нам о мышлении. – М., 1996. – С. 143–184.
4. Семантика : Антология / [сост. Ю. С. Степанов]. – [2-е изд. испр и доп.]. – М. : Академ. проект; Екатеr: Деловая книга, 2001. – 702 с.
5. Степанов Ю. С. Мир / Юрий Сергеевич Степанов // Константы : Словарь русской культуры. – [3-е изд. испр. и доп.] – М. : Академ. проект, 2004. – С. 86–126.
6. Croft W., Cruse D. Cognitive Linguistics / William Croft, Alan D. Cruse. – Cambridge : Cambridge University Press, 2004. – 356 p.
7. Cruse D. A. Meaning in Language. An Introduction to Semantics and Pragmatics / D. A. Cruse. – Oxford : Oxford University Press, 2002. – 409 p.
8. Lakoff G. Jonson M. Metaphors We Live by / George Lakoff, Michal Jonson. – L.: The University of Chicago Press, 2003. – 191 p.
9. Brooks T. The Sword of Shannara [Электронный ресурс] / Terry Brooks. – 1977. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=english-engfan&altname=shannara_full_series
10. Cambridge Dictionary online [Электронный ресурс] – Режим доступа до словника : <http://dictionary.cambridge.org>
11. Dictionary.com [Электронный ресурс] – Режим доступа до словника : <http://dictionary.reference.com/>
12. Farland D. Runelords: The Sum of All Men [Электронный ресурс] / David Farland. – 1998. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=runelords_the_sum_of_all_men
13. Goodkind T. Wizard’s First Rule [Электронный ресурс] / Terry Goodkind. – 1994. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=wizards_first_rule_sword_of_truth_book_1
14. Goodkind T. Temple of the Winds [Электронный ресурс] / Terry Goodkind. – 1997. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=temple_of_the_winds_sword_of_truth_book_4
15. Jordan R. Eye of the World [Электронный ресурс] / Robert Jordan. – 1990. – Режим доступа до роману : <http://greylib.uz/bookdetails.php?book=447&lang=1>
16. Hobb R. Fool’s Errand / Robin Hobb. – L. : Harper Collins Publishers, 2002. – 661 p.
17. King S. The Gunslinger [Электронный ресурс] / Stephen King. – 1982. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=the_gunslinger_the_dark_tower_book_1
18. Paolini C. Brisingr [Электронный ресурс] / Christopher Paolini. – 2008. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=english-engkids-engfan&altname=brisingr_inheritance_book_3
19. Pratchett T. Color of Magic [Электронный ресурс] / Terry Pratchett. – 1983. – Режим доступа до роману : http://www.greylib.su/?category=english-engfan&altname=the_color_of_magic

20. Pullman P. The Golden Compass [Електронний ресурс] / Philip Pullman. – 1995. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=english-engkids&altname=the_golden_compass
21. Pullman P. Amber Spyglass [Електронний ресурс] / Philip Pullman. – 2000. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=english-engkids&altname=amber_spyglass
22. Rice A. The Queen of Damned [Електронний ресурс] / Anne Rice. – 1988. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=english-enghor&altname=queen_of_damned
23. Rowling J.K. Harry Potter and the Sorcerer's Stone [Електронний ресурс] / Joanne K. Rowling. – 1997. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengkids&altname=ves_harri_potter_na_angliiskom_all_harry_potter_books
24. Rowling J.K. Harry Potter and the Chamber of Secrets [Електронний ресурс] / Joanne K. Rowling. – 1998. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengkids&altname=ves_harri_potter_na_angliiskom_all_harry_potter_books
25. Rowling J.K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban [Електронний ресурс] / Joanne K. Rowling. – 1999. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengkids&altname=ves_harri_potter_na_angliiskom_all_harry_potter_books46.
26. Rowling J.K. Harry Potter and the Goblet of Fire [Електронний ресурс] / Joanne K. Rowling. – 2000. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengkids&altname=ves_harri_potter_na_angliiskom_all_harry_potter_books
27. Rowling J.K. Harry Potter and the Order of the Phoenix [Електронний ресурс] / Joanne K. Rowling. – 2003. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengkids&altname=ves_harri_potter_na_angliiskom_all_harry_potter_books
28. Valente C.M. The Orphan's Tales: In the Night Garden [Електронний ресурс] / Catherynne M. Valente. – 2006. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=the_orphans_tales_in_the_night_garden
29. Valente C. M. The Orphan's Tales: In the Night Garden [Електронний ресурс] / Catherynne M. Valente. – 2006. – Режим доступу до роману : http://www.greylib.su/?category=englishengfan&altname=the_orphans_tales_in_the_night_garden

Стаття надійшла до редакції 10.10.14.

Александрук И. В., к.филол.н., доц.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко, г. Киев

**КАТЕГОРИЗАЦИЯ И КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЯ
ПРОСТРАНСТВА ВОЗМОЖНЫХ МИРОВ
(на материале произведений современных
американских и британских авторов)**

*Статья посвящена проблеме категоризации и концептуализации возможного мира, представленного в произведениях жанра фэнтези американских и британских писателей, также анализируются средства вербализации и структура концептуальной категории **ПРОСТРАНСТВО**.*

Ключевые слова: категоризация, концептуализация, пространство, возможный мир.

Aleksandruk. I.V., Cand.Phil.Sci., Associate Professor
The Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

**CATEGORIZATION AND CONCEPTUALIZATION
OF THE POSSIBLE WORLD
(based on the Contemporary American and English Literature)**

*The article focuses on the problem of categorization and conceptualization of the possible world presented in the works of American and British writers. Means of verbalization and the structure of the conceptual category **SPACE** are analyzed.*

Keywords: categorization, conceptualization, space, possible world.

УДК: 811.111'367.335

Андрійченко Ю. В., к.філол., доц.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

**ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ МАЧИЗМУ
В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ**

Статтю присвячено дослідженню феномену мачизму в іспанській мові. Мачизм – це вкорінена концепція у свідомості індивіда, яка функціонує в усіх аспектах взаємовідносин, як між чоловіками і жінками, так і між жінками і жінками, чоловіками і чоловіками. Навіть визначення, які використовують жінки для своєї самоідентифікації, містять в собі андроцентричне забарвлення. Цей феномен знайшов своє відображення в мові, яка є віддзеркаленням усіх процесів, що відбуваються в суспільстві.

Ключові слова: гендер, мачизм, фемінізм, комунікація, мова, мовний стереотип.